

Handläggare: Helene Lindman
Telefon: 08-508 28 856

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2012-05-22, p. 18

Svar på EU-kommissionens öppna samråd om EU:s sjunde miljöhandlingsprogram

Förvaltningens förslag till beslut

Uppdra åt förvaltningen att svara EU-kommissionen enligt bifogat förslag.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Ulf Mohlander
Enhetschef

Sammanfattning

På uppdrag av ministerrådet har EU-kommissionen inlett ett arbete med att ta fram ett sjunde miljöhandlingsprogram. Kommissionen inbjuder nu till ett öppet samråd för att bredda sitt beslutsunderlag. Sjunde miljöhandlingsprogrammet beräknas komma i slutet av 2012. EU:s miljöpolitik och miljölagstiftning berör i hög grad Stockholm och dess invånare. Förvaltningens svar på EU-samråd är en del i stadens direkta påverkansarbete i frågor som är viktiga för staden och stockholmarna. Frågorna rör såväl miljöutmaningar som genomförande av EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. Förvaltningens förslag till svar på EU-samrådet bifogas detta tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Miljöhandlingsprogrammet ligger till grund för utvecklingen av EU:s miljöpolitik sedan början av sjuttiotalet och är ett viktigt ramverk för den europeiska miljöpolitiken, med mål och syften som delvis slås fast i lagstiftning. Programmet tjänar till långsiktighet och kontinuitet av miljöagendan och borgar för ett holistiskt synsätt på miljöfrågorna. Även om sjätte miljöhandlingsprogrammet

löper på sitt sista år fortsätter kommissionen att driva en miljöpolitik som nu är integrerad i Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla. I detta sammanhang har kommissionen lagt fram en färdplan för resurseffektivitet, med en vision av ett resurseffektivt Europa 2050.

Sjätte miljöhandlingsprogrammet

Det sjätte miljöhandlingsprogrammet fastslår EU:s miljöpolitik år 2002-2012. Miljöhandlingsprogrammet ska bidra till att miljöhänsyn integreras i alla gemenskapens politikområden och det innehåller riktlinjer för åtgärder för att försäkra sig om ökat miljöskydd, hälsoskydd och livskvalitet. Sjätte miljöhandlingsprogrammet definierar mål och prioriterade åtgärder för att främja utvecklingen och effektiv implementering av EU-lagstiftning samt mål och prioriterade åtgärder för integrering av miljöskyddskrav i andra EU-policys och främjande av hållbar produktion och konsumtionsmönster.

Sjätte miljöhandlingsprogrammet identifierar fyra prioriterade områden: *Klimatförändringar, natur och biologisk mångfald, naturresurser samt avfall*, och har främjat utvecklingen av sju tematiska strategier: Markskydd, havsmiljöer, luftföroreningar, hållbar användning av bekämpningsmedel, stadsmiljö, hållbar resursanvändning samt förebyggande av uppkomst och återvinning av avfall.

Kommissionens utvärdering av det sjätte miljöhandlingsprogrammet pekar på att en av dess största brister är dåligt genomförande av de mål som slagits fast på olika områden.

Sjunde miljöhandlingsprogrammet

I slutet av 2011 gav ministerrådet EU-kommissionen i uppgift att presentera ett förslag för ett sjunde miljöhandlingsprogram. Detta beräknas komma i slutet av 2012. Innan kommissionen kommer med ett förslag samråder man med berörda parter såsom icke-statliga organisationer, lokala myndigheter, näringslivet och det civila samhället. Expertgrupper ger råd i tekniska frågor. På så sätt kan kommissionen lägga fram relevanta lag- eller policyförslag som speglar behoven hos dem som främst berörs av förslagen.

Förvaltningens påverkansarbete

EU:s miljöpolitik och miljölagstiftning berör i hög grad Stockholm och dess invånare. Förvaltningens verksamhet styrs av EU-regelverket inom en rad områden, såsom kemikalier, livsmedel, hälsoskydd, buller, luftkvalitet, energieffektivitet, klimatåtgärder och vattenarbete.

För att få ett ökat genomslag för stadens ståndpunkter betonar stadens internationella strategi, antagen av kommunfullmäktige i december 2008, vikten av direkt och indirekt påverkansarbete gentemot EU. Förvaltningens svar på EU-samråd är en del i stadens direkta påverkansarbete i frågor som är viktiga för staden och stockholmarna. Förvaltningen utövar även indirekt påverkan på EU:s miljöpolitik med inverkan på staden och stockholmarna genom sitt engagemang i det internationella nätverket Eurocities miljöforum och dess arbetsgrupper. Som en del i detta arbete har förvaltningen lämnat synpunkter till Eurocities svar på EU-samråd för sjunde miljöhandlingsprogrammet. Dessa synpunkter sammanfaller med de synpunkter som redovisas nedan. Tidig intressentdialog såsom svar på EU-samråd, deltagande i expertgrupper, möten med EU-kommissionärer och EU-parlamentariker, är en av grundpelarna i Eurocities arbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av miljöförvaltningen, enhet miljöanalys, i samråd med förvaltningens övriga avdelningar, samt med stadsledningskontoret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadens stora miljöutmaningar är att minska växthusgasutsläppen, få bukt med hälsofarliga kemikalierna i samhället - särskilt de som förekommer i varor, minska partiklar i luft, trafikbuller och att bibehålla natur och rekreationsfunktioner samt uppnå en god vattenkvalitet.

Förvaltningen anser att EU:s sjunde miljöhandlingsprogram bör ge en överblick över sambandet mellan målområden och de olika delarna i EU 2020-strategin, så att programmets åtgärder och initiativ bidrar till och kompletterar redan initierade program och processer, det vill säga Färdplan för ett koldioxidsnålt Europa 2050; Färdplan för resurseffektivitet och Strategin för biologisk mångfald. Vidare bör det sjunde miljöhandlingsprogrammet stödja ett mer effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning samt innehålla operationella krav och konkreta, uppföljningsbara mål och effektiva metoder för uppföljning.

När det gäller fokusområden bör miljöhandlingsprogrammet särskilt prioritera klimatfrågan. Miljö- och hälsoaspekter bör ha en central del i det sjunde miljöhandlingsprogrammet och prioritera områden som luftkvalitet, buller och kemikalier i samhället. Förvaltningen anser att särskilt fokus bör läggas på utfasning av kemikalier i vardagen, speciellt de som förekommer i barns vardag.

På åtgärdssidan bör miljöhandlingsprogrammet prioritera åtgärder som hindrar uppkomsten av negativ miljöpåverkan genom åtgärder vid källan, vilket också ofta

är kostnadseffektivt och minskar stadens kostnader för åtgärder för att minska problemen.

Sjunde miljöhandlingsprogrammet bör lämna utrymme för städer att aktivt agera (subsidiaritetsprincipen). Sjunde miljöhandlingsprogrammet bör underlätta för städer att ställa högre miljökrav vid offentliga upphandlingar, samt öka städernas möjligheter att ha en aktiv roll, till exempel i kemikalietillsynen. Som stad bör vi även ha möjlighet att anpassa oss till specifika situationer, inbegripet högre miljö kvalitetsstandard än vad som förutsetts på nationell- eller EU-nivå exempelvis när det gäller hinder för städer att ställa miljökrav i byggsektorn.

Ekonomiska styrmedel har med stor framgång använts för att effektivisera EU:s miljöpolitik. Det kanske mest framgångsrika exemplet är EU:s system för handel med utsläppsrätter, med syfte att minska EU:s utsläpp av växthusgaser. Användandet av ekonomiska styrmedel bör enligt staden användas även inom andra delar av miljöpolitiken. Stadens utgångspunkt är annars att EU:s insatser på miljöområdet bör inriktas på att stödja frivilliga initiativ, som *Smart Cities and Communities* och borgmästaravtalet (*Covenant of Mayors*). Staden motsätter sig emellertid inte att unionen tar till lagstiftning om det bidrar till att skapa en miljömässigt hållbar utveckling och tar hänsyn till de stora regionala och lokala skillnaderna i Europa.

Sjunde miljöhandlingsprogrammet bör stimulera finansiella instrument som:

- Ser till behovet av mer underlag/forskning/ kring hälsoaspekter kring t ex luftföroreningar, kemikalier i varor samt mer resultatinriktad och tillämpad forskning såsom demonstrationsprojekt.
- Stödjer forskning och innovativa lösningar på miljöproblem i städer och
- Gör det möjligt att tillämpa nya lösningar i konkreta fall, och där kunskap och samarbete byggs upp, såsom i demonstrationsprojekt.

Förvaltningens förslag till svar på EU-samrådet bifogas detta tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Förslag till svar på EU-samråd, ”*Public Consultation on the EU environment policy priorities for 2020: Towards a 7th EU Environment Action Programme*”